

GRUNDLAG FOR DEN BEREGNEDE NOTERING FOR ØKOLOGISKE SMÅGRISE – SEPTEMBER 2011

NOTAT NR. 1127

Den beregnede økologiske smågrisenotering beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for henholdsvis smågrise- og slagtesvineproducenten.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

FORFATTER: FINN K. UDESEN

UDGIVET: 16. SEPTEMBER 2011

Dyregruppe: Svin, økologiske smågrise og slagtesvin

Fagområde: Produktionsøkonomi, Driftsøkonomi

Sammendrag

Den beregnede økologiske smågrisenotering beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for hhv. smågrise- og slagtesvineproducenten. Indtægterne kommer ved salg af slagtesvin og søer, baseret på Friland A/S's noteringer. Omkostningerne består af styk-, kontante kapacitets- og finansieringsomkostninger. Ud fra de samlede indtægter og udgifter kommer der et resultat på bundlinien, som fordeles mellem smågrise- og slagtesvineproducenten.

Det er renter og afskrivninger ved at producere hhv. en smågris og et slagtesvin, der anvendes til at fordele under- og overskud mellem smågrise- og slagtesvineproducenten. Baggrunden for dette princip er, at smågrise- og slagtesvineproducenten skal have samme afkast af den investerede kapital i produktionsapparatet.

Den beregnede økologiske smågrisenotering beregnes ud fra Danish Crown's almindelige notering for slagtesvin plus Friland A/S's tillæg for økologiske grise. Noteringen fastsættes altid på baggrund af den seneste offentliggjorte slagtesvinenotering tillagt de forskellige økologiske tillæg.

Hvis slagtesvinenoteringen suspenderes, offentliggøres den beregnede notering således uændret ugentlig, indtil en ny slagtesvinenotering foreligger.

Kontrakter der indgås mellem køber og sælger bør omfatte hvilken, eller hvilke noteringer, samt hvilket grundlag et kvalitetstillæg eller fradrag til basisnoteringen, smågriseprisen skal beregnes ud fra.

Ligeledes skal parterne selv forholde sig til prisen på ukurante grise, som f.eks. halvørner, grise med brok, samt grise der i størrelse afviger fra det aftalte. Det bør ligeledes være aftalt, hvordan køber og sælger skal forholde sig i tilfælde af tab som følge af salmonella i slagtesvinebesætningen og/eller sobesætningen.

Sundhedstillæg

- 5 kr. for en SPF+myc-smågris
- 9 kr. for SPF-smågris

Baggrund

Beregning af smågrisenoteringerne foretages hver uge. Noteringen offentliggøres sammen med noteringen for økologiske slagtesvin.

Ideen bag den beregnede notering for økologiske smågrise er at fordele resultatet pr. produceret svin mellem slagtesvine- og smågriseproducenten, så begge får en andel af resultatet, som svarer til investeringen. Fordelingen af de samlede omkostninger ved at producere et svin er naturligvis afhængig af de forudsætninger, der anvendes. Der tages udgangspunkt i produktionssystemer til søer på friland og 800 stipladser til slagtesvin, i et staldsystem med adgang til udeareal.

Mindst én gang om året tages samtlige forudsætninger op til ny vurdering for at blive tilpasset den løbende udvikling. Ændringer i noteringen, foderpriser og produktionsafgifter, opgørelser fra E-kontrollen mv. indgår dog i beregningen på det tidspunkt, de måtte fremkomme.

Produktionsresultater

Produktionsresultaterne er fra effektivitetskontrollen.

Tabel 1. Produktionsresultater

Sohold	
1. lægs %	22
Døde søer %	5
Producerede grise pr. årssø, stk.	20,2
Sofoder pr. årssø*), FEs	2.000
Smågrisefoder 14-30 kg, FEs pr. kg tilvækst	2,2
Døde grise %	4,0
Slagtesvin	
Vægt ved indsættelse, kg	30
FEs pr. kg tilvækst **)	3,24
Daglig tilvækst, g	800
Kødprocent	59,4
Døde/kasserede %	5,0

*) Inkl. sopolte fra 22 uger og bjærget grovfoder ekskl. Afgræsning.

***) Herudover gives der 25 kg grovfoder svarende til 8 FEs

Noteringer

Nedenstående noteringer og slagtevægte indgår i den beregnede notering for økologiske smågrise:

- Vejet slagtesvinenotering fra Slagteriselskabet DANISH CROWN + økologi-, markeds- og kvalitetstillæg fra Friland A/S inkl. efterbetaling fra DANISH CROWN og reststillæg fra Friland A/S
- Slagtesøer og gylte, notering III, inkl. økologitillæg og efterbetaling
- Slagtepolte, højeste vægtgruppe for slagtesvin inkl. økologitillæg og efterbetaling for slagtesvin
- Slagteorner og halvorner afregnes til konventionel notering
- Avlsorner. Prisen for en HD orne inkl. transport
- LY sopolte/konventionel/MS/SPF inkl. transport

Slagtevægte	
Slagtesvin pt.	83,6 kg
Søer og gylte	240 kg
Polte	83,6 kg
Orner	240 kg
Godkendte slagtesvin	73,9 %

Da orner og halvorner afregnes til traditionel notering, leveres de til smågrisekøber uden beregning.

Godkendte slagtesvin er den andel af slagtesvinene, som afregnes med kvalitetstillæg.

Godkendelsesprocenten er baseret på, at der maksimalt er 3 %, der ikke godkendes på grund af farvede pletter.

Tabet for grise, der ikke er godkendt på grund af farvede pletter, kan beregnes som følgende:
84 kg slagtevægt × fradrag ved ikke-godkendelse × den gennemsnitlige godkendelsesprocent.

For eksempel: 83,6 kg × kr. 2,00 × 0,739 = 124 kr. pr. gris med farvede hårsække.

Efterbetalingen, der indgår i **Den beregnede Smågrisenotering**, er det udbetalte beløb pr. kg efterbetalingsberettiget slagtesvin. For perioden december 2009 til december 2010 indgår i alt 0,90 kr. pr. kg, plus et ekstraordinært resttillæg på 1,25 kr. pr. kg.

Arbejdsforbrug

Ved beregning af arbejdsforbruget er der taget udgangspunkt i produktionssystemer med søer på friland og slagtesvin på stald med adgang til udendørs løbegård. I arbejdsforbruget indgår tilsyn, behandling og registrering samt driftsledelse og vedligeholdelse. Arbejdsforbruget er fastsat til:

17,1 timer pr. årsso indtil 30 kg

0,39 time pr. slagtesvin (23,4 min.).

Arbejdslønnen er baseret på lønforhold inden for landbruget til en landbrugsuddannet medarbejder, der kan arbejde selvstændigt.

Diverse styk- og kapacitetsomkostninger

Foderpriser

Én gang årligt - efter høst og senest i september - indhentes der priser fra tre foderstoffirmaer. Der anvendes priser på færdigblandinger med minimum 90 % økologiske råvarer solgt på kontrakt. Prisniveauet er kontraktprisen baseret på levering af 12 tons pr. gang.

Foderpriser gældende fra uge 37, 2011

Blanding	Pris pr. 100 FEs kr.
Økologisk sofoder	285,00
Økologisk smågrise foder	364,00
Økologisk slagtesvinefoder	300,00

Ikke økologisk foder må maksimalt udgøre maks. 5 % frem til 31.12.2011

Gødningsværdi

Gødningsværdien er fastsat til 5 øre pr. FEs v

Besætningsværdi

Besætningsværdien beregnes ud fra indkøbsprisen samt avls- og produktionsværdier for de forskellige dyrekategorier og sundhedsniveauer.

Diverse stykomkostninger	
Pris pr. time	165 kr.
Jordleje sohold, pr. ha (10,3 søer pr. ha)	4.000 kr.
Energiforbrug pr. slagtesvin, inkl. diesel	14 kr.
Energiforbrug pr. årssø, inkl. diesel	153 kr.
Halmforbrug pr. slagtesvin	40 kg
Halmforbrug pr. årssø	180 kg
Halmforbrug pr. smågris	4 kg
Halmpris	0,5 kr.
Vandforbrug pr. årssø	6,5 m ³
Vandforbrug pr. slagtesvin	0,7 m ³
Vandpris pr. m ³	5,00 kr.
Udkørsel af gylle, pr. m ³	20 kr.
Produktionsafgift pr. slagtesvin	4,35 kr.
Transport pr. smågris	17 kr.
Transport pr. søpolt	120 kr.
Genafgift pr. sø	39 kr.
Produktionsafgift pr. sø	9,10 kr.
DAKA udgifter pr. sø	50 kr.
DAKA udgifter pr. slagtesvin	2,2 kr.
Rådgivning og veterinære udgifter, pr. årssø indtil fravæning	290 kr.
Rådgivning og veterinære udgifter, pr. smågris til 30 kg	5 kr.
Rådgivning og veterinære udgifter, pr. slagtesvin	4 kr.
KS udgifter 33 kr. pr. sædportion, 4 portioner pr. sø årligt	132 kr.
Diverse udgifter pr. sø	150 kr.
Diverse udgifter pr. smågris	1 kr.
Diverse udgifter pr. slagtesvin	2 kr.

Bygninger

Prisen på et produktionsanlæg til slagtesvin er baseret på et staldsystem med tre-klimastier. Fællesfaciliteter som kontor og fodercentral indgår ikke i byggeprisen.

Byggepriser	
Hytter, hegn, maskiner, vogne mm., pr. so indtil fravæning*)	8.250 kr.
Smågrise, pr. stiplads indtil 30 kg*)	3.250 kr.
Slagtesvinestalde, pr. stiplads fra 30 kg*)	5.000 kr.
Afskrivningsperiode, bygninger	20 år
Afskrivningsperiode, inventar, hytter	8 år
Råbygningens andel af totalinvesteringen, smågrise/slagtesvin	65 %
Gulve og inventars andel af totalinvesteringen, smågrise/slagtesvin	35 %
Realkreditrente, 4 % + F1 inkl. Bidrag	4,0 %
Øvrig gæld, rente	8,0 %

*) 0,6 % af nypris på råbygning og 3 % af nypris på inventar

Der er indregnet 12 måneders opbevaringskapacitet til gødning fordelt på 50 % ajle og 50 % fast gødning og med udgangspunkt på 20 m³ pr. DE pr. år.

Tillæg og fradrag til den beregnede økologiske smågrisenotering

Den beregnede notering for økologiske smågrise er en vejledende notering. Hvis man ønsker at korrigere noteringen lokalt eller mellem to parter, f.eks. for forskelle i efterbetaling, kan det gøres løbende i henhold til foregående års efterbetaling, eller en gang årligt i henhold til det aktuelle års efterbetaling. Reguleringen foretages med 4 kr. pr. 10 øre afvigelse i afregning inkl. efterbetaling.

I efterfølgende beregningseksempel er vist, hvordan noteringen bliver beregnet ud fra de mange forudsætninger, der indgår.

Princippet i beregningerne er, at resultatet deles i forhold til investeringens størrelse i henholdsvis so- og slagtesvinebesætning. Resultatet er det over- eller underskud, der er tilbage, når alle omkostninger er afholdt. Prisen for en smågris bliver herved samtlige udgifter pr. gris ÷ indtægter pr. gris ± andel af resultat pr. gris fra fødsel til slagting. Sundhedstillæggene for SPF+myc og SPF er faste tillæg.

Kg-regulering

Beregning af kg-regulering for smågrise foretages for intervallet: 15-40 kg.

Beregningseksempel uge 37, 2011	
Smågrisenotering	Pris pr. smågris
Notering 15 kg, kr./stk.	597
Notering 25 kg, kr./stk.	745
Notering 30 kg, kr./stk.	816
Notering 35 kg, kr./stk.	885
Kg-regulering	
Interval 15-25 kg, kr./kg	14,76
Interval 25-30 kg, kr./kg	14,03
Interval 35-40 kg, kr./kg	13,82

Prisen for en smågris på 18 kg bliver hermed $746 \text{ kr.} \div (7 \times 14,76) \text{ kr.} = 643 \text{ kr.}$

Der henvises til "Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion, Juni 2011", på [Plantedirektoratets hjemmeside](#)

Etableringsomkostninger sohold

	Total (årssøer)	Pr. årssø
Hytter	520.000 kr.	3.250 kr.
Hegn	80.000 kr.	438 kr.
Vogne	110.000 kr.	687 kr.
Motorcykel	40.000 kr.	250 kr.
Traktor m. frontlæsser	250.000 kr.	1.563 kr.
Foder + vand	200.000 kr.	1.250 kr.
Løbeafdeling	120.000 kr.	750 kr.
I alt	1.320.000 kr.	8.250 kr.

Sammenligning af produktionsomkostninger ved konventionel og økologisk produktion i et nyt anlæg (prissammenligning uge 37, 2011).

Produktion	Økologisk 23,55 kr.		Konventionel 11,76 kr.	
	30 kg smågrise	30 kg til slagtesvin	30 kg smågrise	30 kg til slagtesvin
0-punkts afregningspris inkl. efterbetaling				
Indtægt		1968		964
Smågrisepris/omk.	755	815	410	420
Stykomkostninger	456	851	248	419
DB pr. gris	299	302	162	125
Kapacitetsomk.	200	134	95	58
Finansieringsomk.	99	168	67	67

Appendiks

Udvalget for Den beregnede notering for økologiske smågrise

Smågrisesælger Folmer Pedersen, Nyvej 16, 6660 Lintrup, tlf. 7485 5122, Folmer@okogris.dk

Smågrisesælger/-køber Rud Michael Bruun, Favrskovvej 60, 6670 Holsted, tlf. 7539 1287 / 2043 1439, Ny.Faurskov@mail.dk

Smågrisekøber Arne Juel Jensen, Merløsevej 14, 4296 Nyrup, tlf. 5780 5242 / 5127 8862, juel-langager@live.dk

Smågrisesælger Bertel Hestbjerg, Nr. Feldingvej 100, Idom, 7500 Holstebro, tlf. 2182 3587, hestbjergfriland@mail.dk

Jens Peter Nannerup, Friland A/S, Marsvej 43, 8960 Randers SØ, tlf. 8919 2762 / 4015 9831, fax 8919 2351, jpna@friland.dk

Konsulent Tove Serup, Videncentret for Landbrug, Agro Food Park 15, 8200 Århus N, tlf. 8740 5000, TOS@vfl.dk

Finn K. Udesen, Videncenter for Svineproduktion, Landbrug & Fødevarer, Axeltorv 3, 1609 København V, tlf. 3339 4438 / 2086 2869, fu@lf.dk